

Kort historik över PRO-Ettan

PRO hade bildats 1942. Söndagen den 14 april 1944 blev den officiella födelsedagen för PRO-föreningen i Gävle. Som kuriosa kan nämnas att denna dag rådde ymnigt snöfall över staden samtidigt som två lärkor hörts drilla över Näringen. Ute i världen rådde andra världskrigets oväder.

På det lokala planet rapporterades att stadens köpmän beslutat att affärerna skulle stängas klockan 17.00 på lördagar. Gävle stad fick förslag om att överta hemsysterverksamheten från Röda Korset. Det blev åtta tjänster varav Korsnäs finansierade en tjänst. Drätselkammaren tillstyrkte ett förslag om ett projekt med 20 pensionärlägenheter i Kristinelund till en kostnad av 155 000 kronor. Stadsbidrag utgick med 34 procent. Kostnaden för staden blev då 102 000 kronor och en driftskostnad därtill på 8 800 kronor.

När pensionärerna samlades till möten diskuterades säkert då som nu pensionernas storlek, då pengarna inte räckte till. Pensionsåldern var 67 år. Pensionens grundbelopp var 70 kronor per år, därtill kom 10 procent av erlagda pensionsavgifter med max 35 kronor per år. Sedan tillkom en inkomstprövad tilläggspension för ortsgrupp 2 som Gävle tillhörde. Det beloppet var 35 kronor om året. Dyrillägg för 1944 gav ett plus på 175 kronor om året. Tillsammans gav detta en årlig pension om 730 kronor. Det kan jämföras med en medellön för industriarbetare som höll sig kring 4 000 kronor om året.

Organisatorisk tillhörighet

Pensionärsföreningen i Gävle anslöt sig först till en riksorganisation som hette Sveriges Folkpensionärs Riksförbund (SFR) som hade sitt säte i Göteborg. Men då man ansåg sig ha blivit vilseledda övergick man redan inom en månad, i maj 1944, till en organisation med ett snarlikt namn, Sveriges Folkpensionärs Riksorganisation. Denna var partipolitiskt obunden och hade sitt säte i Malmö. Denna organisation skulle senare ändra namn till Pensionärernas Riksorganisation (PRO) samt flytta från Malmö till Stockholm.

Aktiviteter

Från början var man mest inställda på att komma tillsammans för att ha trevligt och känna gemenskap. Varje månadsmöte samlade ungefär 100 medlemmar. Året 1951 är ett år att minnas, då la man nämligen bort titlarna och sa DU till varandra. Det är inte mer än dryg 50 år sedan. Varje möte avslutades högtidligt med att man sjöng *Du gamla du fria*.

Vid 1940-talets slut började frågor rörande pensionärernas levnadsvillkor diskuteras på mötena. Föreningen engagerade sig i samhällsfrågor, talare inbjöds för att redogöra för sociala frågor, kostråd och hälsa på äldre dar. 1958 hade man informationsmöten i ATP-frågan och 1967 var trafikfrågorna högaktuella i samband med omläggningen till högertrafik. Trafikfrågor har med jämna mellanrum tagits upp.

1963 blev föreningen delägare i *Fonus* som under årens lopp medverkat med upplysningar om testamenten, bouppteckningar och begravning.

Nöjen och underhållning har under åren varit en viktig del i verksamheten. Man har genom åren dansat flitigt och engagerat kända Gävleamatörer inom nöjesbranschen liksom mer professionella artister. Från 1950 arrangerade Gävle stad, från 1971 Gävle kommun, årligen en *Pensionärernas dag* i Folkparken fram till 1977 då PROs samorganisation i Gävle tog över.

PRO-Ettan har under åren varit en förening med många aktiviteter utöver den vanliga mötesverksamheten. Det har funnits en musikgrupp som startades 1953 och 1966 startades en kör. Första studieåret var 1967 då man hade fem studiecirklar igång i ämnen som sömnad, gymnastik och träslöjd. 1969 startades fyra mer teoretiskt inriktade cirklar i ämnet *Ökad jämlikhet*. Högsta antalet studiedeltagare genom åren var 1970 då cirkarna hade sammanlagt 323 deltagare. Medlemsantalet i PRO-Ettan var då 540 personer.

Reseverksamheten har varit livlig. Både längre och kortare resor har arrangerats. Ingemar Persson med Persons resor har varit en trojännare genom åren. Första resan i föreningen gick av stapeln 1949. Man styrde då kosan till Hofors. Kostnaden för resa och mat var fem kronor.

En syförening bildades 1953. Genom att de auktionerade ut sina alster på mötena bidrog syföreningen med inkomster utöver den trevnad som syföreningen skapade för sina deltagare. På 1960- och 70-talen var bingo populärt och promenader på senare år med och utan stavar. Friskvård har alltid stått på programmet och gör så fortfarande. PRO-Ettan medverkar i Guldkanten på Södertull där de ser till att de som inte klarar sig själva får komma ut på tipspromenader i parken och på kaffefest i foajén. Ett viktigt inslag i föreningens verksamhet har alltid varit och är att ta del i samhällsdebatten i äldrefrågor och att försöka påverka våra politiker i dessa frågor.

Vid pennan

Lena Uddbäck
PRO-Ettan kontakt